

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/2283

Karar No. 2023/2707

Tarihi: 21.02.2023

●BORCU ORTADAN KALDIRAN ÖDEME BELGELERİNİN YARGILAMANIN HER AŞAMASINDA DİKKATE ALINACAĞI

ÖZETİ: Somut uyuşmazlıkta; dava konusu alacaklar bilirkişi raporundaki hesaplamalar uyarınca hüküm altına alınmıştır. Ne var ki davalı tarafça istinafa cevap dilekçesi ekinde, davalının hesabından davacının hesabına yapılan havale işlemlerine dair banka dekontlarının sunulduğu görülmektedir. Söz konusu dekontlarda havale yapılan miktarların, yıllık izin alacağı ve kıdem tazminatına mahsuben ödendiğine dair açıklamalar yer almaktadır.

3. Sözü edilen belgeler, ilk kez istinaf aşamasında sunulmuş ise de ödeme belgesi ve borcu söndüren nitelikte belge mahiyetinde kabul edilmelidir. Ödeme belgesinin hakkı ortadan kaldıran özelliği nedeni ile yargılamanın her aşamasında dikkate alınması gereklidir.

Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın taraf vekilleri tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvuruların ayrı ayrı esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı taraf vekilleri tarafından temyiz edilmekle Dairemizin 15.12.2022 tarihli ve 2022/14555 Esas, 2022/16003 Karar sayılı ilâmı ile davacı vekilinin temyiz dilekçesinin miktardan reddine, davalı vekilinin temyizi yönünden yapılan incelemede Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar verilmiştir.

Davalı vekili maddi hatanın düzeltilmesi talepli dilekçesinde; müvekkilinin arabuluculuk görüşmelerine davet edilmediğini, arabuluculuk görüşmelerinden müvekkilinin hiç haberi olmadığını, dava şartı yokluğundan davanın reddi gerektiğini, İlk Derece Mahkemesi tarafından yapılan yargılamada tebligatların usulüne uygun olmaması sebebiyle söz konusu yargılamadan ilk defa gerekçeli kararın tebliği ile haberdar olduğunu, müvekkilinin işyeri dava konusu iken evine tebligat yapılmasının hukuka aykırı olduğunu, hukuki dinlenilme ve savunma hakkının müvekkili bakımından ihlal edildiğini, davacının hizmet süresine ilişkin değerlendirmenin hatalı olduğunu, alacakların zamanaşımına uğradığını, zamanaşımı definin değerlendirilmediğini, davacının özlük dosyası incelenmeden karar verilmesinin hatalı olduğunu, davacıya bir kısım ödemelerin dava tarihinden önce yapılmasına rağmen dikkate alınmadığını, açılan davanın haksız ve kötüniyetli olduğunu, sunulan uzman görüşünün dikkate alınmadığını belirterek Daire kararının kaldırılmasını ve dilekçede belirtilen sebeplerden kararın bozulmasını talep etmiştir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10.02.1988 tarihli ve 1987/2-520 Esas, 1988/89 Karar sayılı kararında belirtildiği üzere, Yargıtayca temyiz incelemesinin yapıldığı sırada dosyada bulunan bir belgenin gözden kaçırılması, maddi hata sebebi olarak açıklanmıştır. Ayrıca belirtmek gerekir ki Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 04.02.1959 tarihli ve 1957/13 Esas, 1959/5 Karar sayılı kararı ile 09.05.1960 tarihli ve 1960/21 Esas, 1960/9 Karar sayılı kararlarında açıklandığı üzere Yargıtayca maddi hata sonucu verilen bir karara mahkemece uyulmasına karar verilmesi hâlinde dahi usuli kazanılmış hak oluşmaz ve Yargıtayın hatalı bozma kararından dönülmesi mümkündür.

Dosyanın değerlendirilmesinde; davalı vekilince istinafa cevap dilekçesinin ekinde sunulan bir kısım ödemeye dair banka dekontunun gözden kaçırıldığı ve anılan belgeler değerlendirilmeden karar verildiği anlaşılmıştır.

Açıklanan sebeple, Dairemizin 05.12.2022 tarihli ve 2022/14555 Esas, 2022/16003 Karar sayılı kararının maddi hataya dayanması sebebiyle ortadan kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı taraf vekilleri tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda;

İlk Derece Mahkemesi tarafından reddedilen ve davacı tarafca temyize konu edilen miktar 73.497,14 TL olup bu miktarın, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 362 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince karar tarihi itibarıyla bölge adliye mahkemeleri tarafından verilen kararların kesinlik sınırı olan 107.090,00 TL'nin altında kaldığı anlaşılmakla; davacı vekilinin temyiz dilekçesinin reddine karar vermek gerekmiştir.

Davalı vekilinin gerekli şartları taşıdığı anlaşılan temyiz dilekçesinin kabulüne karar verilmiş olup davalı vekilince temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması

istenilmiş ise de 6100 sayılı Kanun'un 369 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince duruşma isteğinin miktardan reddine ve incelemenin dosya üzerinden yapılmasına karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili davacının davalıya ait işyerinde imalat montaj işçisi olarak 1991 yılının Kasım ayında çalışmaya başladığını, askerlik yaptığı süre hariç işyerindeki çalışmasının aralıksız 01.08.2016 tarihine kadar devam ettiğini, iş sözleşmesinin işverence haksız ve bildirimiz şekilde feshedildiğini, ayrıca işyerinde yapılan çalışmalar karşılığı hak kazanılan bir kısım işçilik alacaklarının ödenmediğini ileri sürerek kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık izin, fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı tarafca yasal süresi içerisinde cevap dilekçesi sunulmamıştır.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının davalıya ait işyerinde 01.09.1999 - 31.05.2000 ve 13.02.2002 - 01.08.2016 tarihleri arasında çalıştığı, davacı iddiaları ve tanık beyanları dikkate alındığında, iş sözleşmesinin işveren tarafından haklı sebep olmaksızın feshedildiği, davacının işyerinde fazla çalışma yaptığı, ayda iki hafta tatilinde ve dinî bayramlar ile yılbaşı hariç ulusal bayram ve genel tatillerde çalışmaya devam ettiği, işveren tarafından yıllık izinlerinin kullanılmadığı, karşılığı ücretin ödendiğinin de ispat edilemediği ve davacının talep edilen işçilik alacaklarına hak kazandığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

1. Davalı vekili istinaf dilekçesinde; müvekkilinin arabuluculuk görüşmelerine davet edilmediğini, arabuluculuk görüşmelerinden müvekkilinin hiç haberi olmadığını, dava şartı yokluğundan davanın reddi gerektiğini, İlk Derece Mahkemesi tarafından yapılan yargılamada tebligatların usulüne uygun olmaması sebebiyle söz konusu yargılamadan ilk defa gerekçeli kararın tebliği ile haberdar olduğunu, hukuki dinlenilme ve savunma hakkının müvekkili bakımından ihlal edildiğini, davacının hizmet süresine ilişkin değerlendirmenin hatalı olduğunu, alacakların zamanaşımına uğradığını, davacının özlük dosyası incelenmeden karar verilmesinin hatalı olduğunu, davacıya bir kısım ödemelerin dava tarihinden önce yapılmasına rağmen açılan davanın haksız ve kötünietli olduğunu ileri sürerek İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

2. Davacı vekili katılma yoluyla istinaf talebinde bulunmuş olup istinaf dilekçesinde; davacının hizmet süresine ilişkin İlk Derece Mahkemesi değerlendirmesinin hatalı olduğunu, hizmet süresine ilişkin iddialarının tanık beyanları ile ispatlandığını, fazla çalışma, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının eksik hesaplandığını ileri sürerek İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile dosyadaki yazı, bilgi ve belgeler, kanuni gerektirici sebepler, dosyadaki delil durumu, arabuluculuk tutanağının içeriği ve resmî niteliği, tebligat yapılan adreslerin davalı tarafın ikametgah adresi olduğunun davalının da kabulünde olduğu hususu, 7201 sayılı Tebligat Kanunu (7201 sayılı Kanun) hükümleri, zamanaşımı definin niteliği ve ileri sürme şekli ile Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları dikkate alındığında İlk Derece Mahkemesi kararının yerinde olduğu gerekçesiyle taraf vekillerinin istinaf başvurularının esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde; istinaf dilekçesinde belirttiği gerekçelerle birlikte ödeme belgelerinin de dikkate alınmadığını ileri sürerek, resen de dikkate alınacak nedenlerle Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın temyizen incelenerek bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, yargılama sırasında davalı tarafa yapılan tebligatların usulüne uygun olup olmadığı ve buna bağlı olarak davalının savunma ve hukuki dinlenilme hakkının ihlal edilip edilmediği, zamanaşımı def'i, hizmet süresi, davalı tarafça yapılan ödemesavunmasının yerinde olup olmadığı ile davacının talep ettiği işçilik alacaklarının miktarına ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Kanun'un 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri.

2. 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 120 nci maddesi atfıyla hâlen yürürlükte olan mülga 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14 üncü maddesi,4857 sayılı Kanun'un 17, 32, 41, 46, 47, 49, 53, 59 63 ve68 inci maddeleri.

3. 7201 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri.

4. Kanun yolu aşamasında sunulan ödeme belgesinin dikkate alınıp alınmayacağı hususu, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 24.02.2016tarihli ve 2014/22-735 Esas, 2016/166 Karar sayılı kararında şu şekilde açıklanmıştır:

"...

Davanın hukuksal niteliği ve somut olayın özelliği gereği davalı, temyiz aşamasında dava konusu borcu söndüren nitelikte bir belge vermişse, bu belge üzerinde gerekli inceleme yapılmak suretiyle bir karar verilmesi gerekir. Diğer bir anlatımla, yargılama aşaması henüz tamamlanmamış ise böyle durumda, borcu ifta eden belge değerlendirmeye alınmalıdır. Gerçekten de, yargılamada davayı inkâr eden davalının savunması, borcun bulunmadığı savunmasını da kapsar. O nedenle, davalının borcun ne sebeple bulunmadığını açıklama ve iddianın aksine delillerini ikame etme hakkının ortadan kalktığından söz edilemez. Belirtilen nedenlerle, temyiz aşamasında sunulan ve borcu söndüren bir belgenin varlığı karşısında savunmanın genişletilmesi yasağından söz edilemeyeceğinin kabulü de zorunludur.

..."

5. Hukuk Genel Kurulu kararı ile aynı doğrultuda olan Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 11.05.2022 tarihli ve 2022/5128 Esas, 2022/5823 Karar sayılı; 25.02.2021 tarihli ve 2020/2579 Esas, 2021/4905 Karar sayılı ilâmları.

3. Değerlendirme

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyumsuzluğun hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Somut uyumsuzlukta; dava konusu alacaklar bilirkişi raporundaki hesaplamalar uyarınca hüküm altına alınmıştır. Ne var ki davalı tarafça istinafa cevap dilekçesi ekinde, davalının hesabından davacının hesabına yapılan havale işlemlerine dair banka dekontlarının sunulduğu görülmektedir. Söz konusu dekontlarda havale yapılan miktarların, yıllık izin alacağı ve kıdem tazminatına mahsuben ödendiğine dair açıklamalar yer almaktadır.

3. Sözü edilen belgeler, ilk kez istinaf aşamasında sunulmuş ise de ödeme belgesi ve borcu söndüren nitelikte belge mahiyetinde kabul edilmelidir. Ödeme belgesinin hakkı ortadan kaldıran özelliği nedeni ile yargılamanın her aşamasında dikkate alınması gereklidir. Belirtilen sebeple; öncelikle söz konusu dekontlarda belirtilen davacının hesabına dair banka hesap hareketleri getirilmeli, yapılan havale işlemlerinde yazılı miktarların davacının hesabına geçip geçmediği belirlenmelidir. Davacı işçiden, davalının savunmasına ve sunulan belgelere karşı diyebilecekleri sorulmalı, dosya kapsamındaki tüm bilgi ve belgeler birlikte değerlendirilerek sonucuna göre talep konusu alacaklar hakkında yeniden bir karar verilmelidir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Dairemizin 05.12.2022 tarihli ve 2022/14555 Esas, 2022/16003 Karar sayılı kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA,**

A. Davacı Temyizi Yönünden

Davacı vekilinin temyiz dilekçesinin miktardan **REDDİNE**,
Peşin alınan temyiz harcının istek hâlinde davacıya iadesine,

B. Davalı Temyizi Yönünden

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde davalıya iadesine,
Davalı tarafça yatırılan karar düzeltme harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,
Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,
21.02.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.